

Etnografski odio

Etnografski odio ima svoj zacrtani smjer rada (vidi Osječki zbornik V i VI), pa je i to razlog da intenzitet poslovanja nije popustio, nego je također 1959. i 1960., kao i prošlih godina, zahtijevao udvostručen rad kustosa.

Uz redovite administrativne poslove, primanje stranaka i održavanje zbirke posvećena je pažnja kompletiranju pojedinih kolekcija otkupom ili poklonima, koji su uvijek pribavljeni na poticaj kustosa.

Kao značajniju nabavku treba zabilježiti seriju vunenih odjevnih predmeta baranjskih Šokica, sve suvrstice njihovih »obočića« (naušnica), tkanice sa kopčama, dječju igračku a zapravo model vodenice sa Save i djevojačku pletenicu slavonske djevcjke. Među poklonima ističu se iz Baranje »kalupi za trukovanje« (za otisak), a iz Slavonije trideset dječjih crteža »ljelja« iz Gorjana i rukopisi Vladoja Ivakića o svinjarima i ugljenarima u šumama Slavonije.

Odlazak na teren iskorišten je uz nabavljanje materijala za sakupljanje potrebnih podataka o predmetima, za izviđanje o pojedinim elementima narodne kulture i za bilježenje grade.

U ovom razdoblju u istraživačkom radu dovršene su dvije teme i priređene za štampu: Običaj »kraljice« u Dalju (u Osječkom zborniku br. VII) i Ponjavke za zastiranje (predano kao prilog za svečani broj ZbNŽO Jugoslavenske Akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu).

U desetak sela sjeveroistočno od Osijeka ispitani je običaj »kraljice« sa materijalnom pomoći Odbora za narodni život i običaje JAZU. U dvadeset i tri sela obrađene su upitnice za Etnološki atlas i predane Centru u Zagreb — naš se muzej, naime, učlanio u Radnu zajednicu EA (RZEA), koju vodi Etnološko društvo Jugoslavije.

Za izložbu u fotografijama »Spomenici kulture u Slavoniji«, koju je priredila u Osijeku 1960. g. Podružnica Osijek — Društva muzealaca NRH, koncipiran je prikaz etnografskog materijala Slavonije i Baranje, izvršene su pripreme kao i postav.

Suradnja sa pojedinim stručnjacima ili srodnim ustanovama u zemlji i u inozemstvu nastavljena je i ovih godina u raznim oblicima. Od važnijeg treba spomenuti sudjelovanje sa deset eksponata na izložbi »Tekstil i keramika Jugoslavije«, koju je u Zagrebu 1959. g. priredio Etnografski muzej i Muzej za umjetnost i obrt. Etnografskom muzeju u Beogradu poslani su podaci o umecima za kosu slavonskih žena. Na poziv Oblasnog muzeja Kosova i Metohije u Prištini kustos je sudjelovao u terenskom istraživanju Letničke župe.

Odjel još uvijek nema svojih izložbenih prostorija, koje mu veoma nedostaju, ali ipak ne ometaju njegov razvoj i život. Zbirku posjećuju građani i učenici, a svaki je posjet vezan uz vodstvo.

U odjelu se održavaju predavanja i sastanci sa đacima, koji su u okviru slobodnih aktivnosti izabrali etnologiju. Grupu je osnovao kustos odjela kao član društva Mursa.

Tokom posljednje dvije godine proširena je mreža suradnika. 1960. g. nastupila je službu kustos pripravnik Marijanka Kozmar, koja je odmah pristupila radu i od navedenog posla izvršila pretežni dio ispitivanja za EA.

Z. Lechner